

Dragounská karabina An IX

Když v roce 1789 ve Francii vypukla revoluce, která svrhla monarchii, byli francouzští vojáci vyzbrojeni puškami podle vzoru 1777. Ty byly do výzbroje zavedeny ještě před revolucí, ale už za vlády krále Ludvíka XVI., k jehož svržení byly paradoxně použity. Ostatně gilotina, pod kterou král skončil, byla zavedena také za jeho panování.

Dragounská puška An IX ze sbírek Vlastivědného muzea v Olomouci

Zavedení zbraní vzoru 1777 garantoval vynikající dělostřelecký a logistický odborník Jean-Baptiste Vaquette de Gribeauval, jenž prosadil, aby se u pěchotních, dragounských, dělostřeleckých i námořních pušek a jezdeckého mousquetonu použil křesadlový zámek shodné konstrukce (nikoliv stejné velikosti) a zbraně měly shodnou ráži 17,5 mm. Rozhodl se všechny díly zbraní standardizovat a továrny (manufaktury) se musely jeho představám po desítkách let přimhuřování očí nad odlišnostmi konečně opravdu podřídit.

Vznikly předpisy, jak mají vypadat celé zbraně i jejich jednotlivé díly. Všechny materiály, použité při výrobě, byly důsledně kontrolovány. Vznikly sady přípravků, které umožňovaly kontrolovat proces výroby a shodu jednotlivých dílů s předlohou.

Pro vojáky v té době pracovaly tři továrny (manufaktury) v Saint-Étienne, Charleville a Maubeuge. Manufaktura v Tulle od roku 1777 vyráběla zbraně pouze pro námořnictvo. Až v roce 1804 přenechali námořníci dohled nad touto manufakturou vojákům.

Základem konstrukce zbraní vzoru 1777 byly pušky vzor 1763/1766. Všechny měly francouzský křesadlový zámek, jehož kohout měl dva krčky ležící proti sobě. Mezi nimi se nacházel odlehčovací otvor v podobě srdce. Kohout byl odolnější a nepraskal tolik jako klasické esovité kohouty. Tento kohout bývá spojován se zbraněmi vzoru 1777, ale ve skutečnosti ho najdeme už u starších pušek řady 1763/1766, přestože se někdy tvrdí opak. S nimi ale zřejmě nevstoupil do historie tak silně jako s řadou z roku 1777 a je fakt, že právě ze vzoru 1777 ho opsaly ostatní mocnosti.

Vzory a předpisy, podle nichž vznikaly nové zbraně, byly zaslány manufakturám postupně a v roce 1777 dostaly výrobci předpisy jen na pěchotní pušku. Další předpisy následovaly.

An IX

Pušky vz. 1777 absolvovaly boje v Americe, kde Francouzi ve snaze uškodit Britům pomáhali americkým kolonistům svrhnout nadvládu britského krále. Absolvovaly samozřejmě revoluční období ve Francii, kdy se zbraně vyráběly sice ve velkém, ale nekvalitně a jak kdo chtěl. Dělostřelečtí důstojníci, kteří měli sledování kvality na starost, neměli >

Signatura císařské manufaktury v Lutychu na zámkové desce. Zbraň byla vyrobena roku 1812.